

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC ŠROUB proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 5424/03)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

17. ledna 2006

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Šroub proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

I. CABRAL BARRETO,

K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

M. UGREKHELIDZE,

paní A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 13. prosince 2005,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 5424/03) směřující proti České republice, kterou dne 7. února 2003 podal Soudu pan Václav Šroub („stěžovatel“), občan České republiky a Kanady, na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Českou vládu (dále jen „vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm.

3. Stěžovatel zejména namítal, že v důsledku rozhodnutí Ústavního soudu o odmítnutí jeho ústavní stížnosti pro opožděnost došlo k porušení jeho práva na přístup k soudu.

4. Stížnost byla přidělena druhé sekci Soudu (článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). V souladu s článkem 26 odst. 1 Jednacího řádu byl v rámci této sekce ustaven senát (článek 27 odst. 1 Úmluvy) k projednání případu.

5. Rozhodnutím ze dne 10. května 2005 Soud prohlásil stížnost za částečně přijatelnou.

6. Stěžovatel předložil písemné stanovisko k věci samé, zatímco vláda tak neučinila (článek 59 odst. 1 Jednacího řádu Soudu).

SKUTKOVÝ STAV

I. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PŘÍPADU

7. Stěžovatel se narodil v roce 1939, bydliště má v Powell River v Kanadě.

8. Dne 23. října 1998 podal stěžovatel u Okresního soudu v Příbrami žalobu proti společnosti SPZT, kterou se domáhal, aby údajně nezákonná stavba nacházející se v místě, kde původně stál jeho rodinný dům, byla přikázána do jeho vlastnictví, anebo odstraněna.

9. Soud dne 17. února 2000 žalobu stěžovatele zamítl s odůvodněním, že pan Šroub neprokázal vlastnické právo k pozemkům, a proto mu nelze přikázat do vlastnictví budovu, která na nich byla postavena.

10. Stěžovatel podal odvolání, ve kterém uvedl, že podle výpisu z listu vlastnictví z katastru nemovitostí ze dne 16. května 2000 se dva ze sporných pozemků nacházejí v jeho

vlastnictví, a to na základě rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 1. června 1993 a soudního rozhodnutí ze dne 3. prosince 1996, zatímco třetí pozemek zdědil.

11. Krajský soud dne 30. října 2000 rozsudek ze dne 17. února 2000 potvrdil, přičemž shledal, že vlastnické právo stěžovatele k pozemkům nebylo prokázáno. Soud zároveň zamítl návrh stěžovatele na vyslovení přípustnosti dovolání o otázce, zda rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 1. června 1993 představuje nabývací titul, na jehož základě může být proveden vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Současně však stěžovatele uvědomil o možnosti podat dovolání na základě § 239 odst. 2 občanského soudního řádu.

12. Dne 21. prosince 2000 podal stěžovatel dovolání, ve kterém upozornil na skutečnost, že je v katastru nemovitostí zapsán jako vlastník sporných pozemků.

13. Nejvyšší soud prohlásil usnesením* ze dne 28. června 2001 dovolání stěžovatele za nepřipustné s tím, že nesměřuje proti rozhodnutí, jež má po právní stránce zásadní význam ve smyslu § 239 odst. 2 občanského soudního řádu.

14. Dne 21. září 2001 podal stěžovatel proti rozhodnutím okresního a krajského soudu a Nejvyššího soudu ústavní stížnost, ve které poukazoval na porušení svého práva na soudní ochranu a na spravedlivý proces z důvodu prohlášení nepřipustnosti dovolání, napadal právní závěry soudů nižších stupňů a namítal, že nemůže užívat svůj majetek.

15. Ústavní soud dne 22. října 2002 ústavní stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost v části týkající se rozhodnutí Nejvyššího soudu a pro opožděnost v části týkající se rozhodnutí soudů nižších stupňů. V této souvislosti Ústavní soud poznamenal, že rozhodnutí Nejvyššího soudu o nepřipustnosti dovolání má pouze deklaratorní povahu a že šedesátidenní lhůta k podání ústavní stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 30. října 2002 měla být počítána právě od tohoto data.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

16. Podstatná část ustanovení příslušného vnitrostátního práva a judikatury je popsána v rozsudcích *Zvolský a Zvolská proti České republice* ze dne 12. listopadu 2002 (č. 46129/99, § 18-36, ESLP 2002-IX) a *Vodárenská akciová společnost, a. s. proti České republice* ze dne 24. února 2004 (č. 73577/01, § 21).

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

17. Stěžovatel namítá, že Ústavní soud odmítl jeho ústavní stížnost, aniž se jí věcně zabýval. Dovolává se článku 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě (...) projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...)“

18. Vláda ve svém stanovisku k přijatelnosti stížnosti připustila, že se stěžovatel před Ústavním soudem domáhal ochrany proti tvrzenému porušení svého vlastnického práva, uvedla však, že tato námitka není obhájitelná.

19. Stěžovatel se odvolává na výše uvedený rozsudek *Zvolský a Zvolská proti České republice*.

* Pozn. překl.: V rozsudku Soudu se chybně hovoří o rozsudku Nejvyššího soudu.

20. K projednávanému případu Soud poznamenává, že situace stěžovatele je shodná se situací stěžovatelů ve shora uvedené věci *Zvolský a Zvolská proti České republice*, kde Soud mimo jiné dospěl k závěru o porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy. V této věci Soud shledal, že pokud se stěžovatelé rozhodli podat dovolání, pouze tím využili možnosti, kterou jim poskytuje § 239 odst. 2 občanského soudního řádu, což jim nesmí být na újmu. Soud uvedl, že přípustnost dovolání plně závisela na posouzení Nejvyššího soudu, zda napadené rozhodnutí má „po právní stránce zásadní význam“, přičemž se ztotožnil s argumentací stěžovatelů, podle které nebylo v silách stěžovatelů ani jejich advokáta odhadnout, zda Nejvyšší soud vysloví přípustnost jejich dovolání. Soud zároveň podotkl, že § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu nerozlišuje mezi řádnými a mimořádnými opravnými prostředky, takže dotčené osoby jsou nuceny vyčerpat oba druhy opravných prostředků vyjma návrhu na obnovu řízení, který je výslovně vyloučen. Byli-li tedy stěžovatelé povinni podat dovolání, aby jejich ústavní stížnost nebyla odmítnuta, pak se Soud domnívá, že lhůta pro podání ústavní stížnosti neměla začít běžet dříve než dnem rozhodnutí Nejvyššího soudu anebo měla být alespoň pozastavena okamžikem podání dovolání (tamtéž, § 49-52).

21. Soud nespatřuje žádný důvod, proč by se měl v daném případě odchýlit od výše uvedených úvah, které lze dle jeho názoru v plném rozsahu použít na projednávanou věc.

22. Soud v tomto ohledu s uspokojením konstatuje, že po přijetí rozsudků *Běleš a ostatní proti České republice* (č. 47273/99, ESLP 2002-IX) a *Zvolský a Zvolská proti České republice* (uvedený výše) Ústavní soud České republiky ohlásil změnu své praxe, pokud se jedná o podmínky přípustnosti ústavních stížností. Tato změna nicméně nemohla mít žádný vliv na situaci stěžovatele v projednávané věci.

23. Soud se proto domnívá, že v důsledku obzvlášť přísného výkladu předmětného procesního pravidla tak, jak jej provedl Ústavní soud, byl stěžovatel v daném případě zbaven práva na přístup k soudu.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

II. K OSTATNÍM TVRZENÝM PORUŠENÍM ÚMLUVY

24. Ve svém stanovisku k odůvodněnosti stížnosti se stěžovatel obšírně vyjádřil k námitkám, které Soud ve svém rozhodnutí ze dne 10. května 2005 prohlásil za nepřijatelné, a navrhl, aby toto rozhodnutí bylo přezkoumáno. Stěžovatel především vytkl předsedovi Soudu, že o problémech spojených s restitucemi hovořil s prezidentem České republiky během své návštěvy v Praze v červnu 2004, což vrhá pochybnosti na veškerá rozhodnutí Soudu v této otázce jakož i na jejich objektivitu a nestrannost. Dále vyjádřil své znepokojení nad prací úředníků kanceláře Soudu.

25. Soud podotýká, že rozsah věci byl vymezen rozhodnutím o přijatelnosti a že neshledává žádný důvod k tomu, aby se znovu zabýval závěry, k nimž v tomto rozhodnutí dospěl. Z toho plyne, že není příslušný k projednání námitek týkajících se nespravedlivosti řízení a tvrzeného porušení stěžovatelova práva na pokojné užívání jeho majetku, neboť překračují rámec vymezený rozhodnutím o přijatelnosti předmětné věci (viz, *mutatis mutandis*, *Bulena proti České republice*, č. 57567/00, § 37, 20. dubna 2004).

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

26. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

27. Stěžovatel se z titulu materiální škody domáhá různých částek, které mají odpovídat jednak ušlému zisku způsobenému tím, že bez možnosti ubytování nemohl v České republice vyvíjet svoji obchodní činnost, dále cestovním nákladům na dopravu mezi Kanadou a Prahou a konečně náhradě za nezákonné užívání majetku, který považuje za své vlastnictví.

Zároveň se domáhá částky 885 456 kanadských dolarů (CAD), přibližně 633 182 €, z titulu morální újmy, kterou utrpěl jak on sám, tak členové jeho rodiny.

28. Vláda namítá, že mezi materiální škodou, která byla stěžovateli údajně způsobena, a tvrzeným porušením článku 6 Úmluvy neexistuje příčinná souvislost. V souvislosti s případnou morální újmou se vláda domnívá, že konstatování porušení Úmluvy by představovalo dostatečné a přiměřeně spravedlivé zadostiučinění.

29. Soud se domnívá, že základem pro poskytnutí spravedlivého zadostiučinění v daném případě je skutečnost, že stěžovatel nemohl využít svého práva na přístup k soudu, které je součástí práva na spravedlivý proces ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy. Soud neshledal příčinnou souvislost mezi materiální škodou a morální újmou, na něž stěžovatel poukazuje, a vysloveným závěrem o porušení článku 6. Soud navíc nemůže odhadnout, jak by řízení dopadlo v případě, že by Ústavní soud vyslovil přípustnost stěžovatelovy ústavní stížnosti a tuto projednal.

Z těchto důvodů tedy není přiznání náhrady škody namístě. Soud se přitom domnívá, že konstatování porušení je dostatečnou náhradou za případnou morální újmu utrpěnou stěžovatelem (viz, *mutatis mutandis*, *Běleš a ostatní proti České republice*, viz výše, § 76 a 77; *Vodárenská akciová společnost, a. s. proti České republice*, viz výše, § 40).

B. Náklady řízení

30. Stěžovatel požaduje částku ve výši 40 858 CAD (29 217 €) z titulu náhrady nákladů řízení před vnitrostátními soudy a nákladů na překlad a administrativní práce.

31. Vláda se domnívá, že pouze náklady související s řízením před Soudem lze považovat za náklady vynaložené ve snaze zabránit porušení Úmluvy nebo takové porušení napravit. V tomto ohledu poznamenává, že stěžovatel nebyl v řízení před Soudem zastoupen, a navrhuje, aby mu bylo přiznána částka nepřekračující 50 EUR.

32. Soud připomíná, že náklady řízení lze přiznat pouze za předpokladu, že se vztahují ke konstatovanému porušení (*Beyeler proti Itálii* (spravedlivé zadostiučinění) [velký senát], č. 33202/96, § 27, 28. května 2002), tedy v daném případě k porušení článku 6 Úmluvy, které vyplývá výhradně z postupu Ústavního soudu.

S ohledem na rozhodnutí stěžovatele nebýt v řízení před Soudem zastoupen Soud na spravedlivém základě podle článku 41 Úmluvy stěžovateli přiznává celkovou částku ve výši 300 € jako náhradu nákladů řízení.

Vzhledem k tomu, že má stěžovatel bydliště v zahraničí a že výši vynaložených nákladů vyčíslil v kanadských dolarech, má Soud za to, že je třeba mu výše uvedenou částku uhradit v kanadských dolarech a nikoli v národní měně žalovaného státu.

C. Úroky z prodlení

33. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
2. *rozhoduje*, že není příslušný k posouzení ostatních námitek stěžovatele;
3. *rozhoduje*, že konstatování porušení poskytuje samo o sobě dostatečné spravedlivé zadostiučinění za morální újmu, kterou stěžovatel utrpěl;
4. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli uhradit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, částku 300 EUR (tři sta eur) z titulu náhrady nákladů řízení, která se převede na kanadské dolary podle kursu platného ke dni úhrady, a dále případnou částku daně;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do okamžiku zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
5. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 17. ledna 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda